

DRAGO
MILOŠEVIĆ

Bolesti

GAJENIH BILJAKA
I NJIHOVO SUZBIJANJE

Čačak, 2023

dr Milan Ivanović, redovni profesor
Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet

dr Mirko Ivanović, redovni profesor u penziji
Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet

Prikaz knjige „Bolesti gajenih biljaka i njihovo suzbijanje“, autora prof. dr Draga Miloševića

Početkom 2024. godine, svetlost dana ugledala je knjiga „Bolesti gajenih biljaka i njihovo suzbijanje“ našeg istaknutog naučnog radnika i fitopatologa, profesora Agronomskog fakulteta u Čačku, dr Draga Miloševića. Ovo monumentalno delo je monografskog tipa, izdavač je Agronomski fakultet, Čačak, a tiraž je 700 primeraka.

Kako bi budući čitaoci shvatili o kakvom delu se radi, iznećemo nekoliko činjenica: knjiga je napisana na **704 stranice** na kvalitetnom papiru i u tvrdom povezu; u knjizi je opisano ukupno **555 različitih bolesti** 61 vrste gajenih biljaka; knjiga je izuzetno bogato ilustrovana sa **546 složenih slika ili više od 1200 pojedinačnih slika**, zatim 50 crteža i šema ciklusa razvoja patogena i 7 tabela. U knjizi je citirano **611 referenci**, što ovoj monografiji daje posebnu vrednost i relevantnost u oblasti fitopatologije i zaštite bilja.

Ono što ovu knjigu čini jedinstvenom je činjenica da su na jednom mestu opisane kako bolesti voćaka i vinove loze, tako i bolesti ratarskih, povrtarskih, ali i krmnih biljaka. Autor je utkao svoje višedecenijsko naučno

i stručno iskustvo iz oblasti fitopatologije i zaštite bilja u ovo kapitalno delo.

U prvom delu knjige, koji možemo nazvati „Opšti deo“, na jasan i razumljiv način opisane su sve grupe prouzrokovača bolesti biljaka: gljive i gljivoliki mikroorganizmi, bakterije, virusi, viroidi, fitoplazme, parazitske cvetnice, lišajevi i mahovine, ali i neparazitske bolesti gajenih biljaka. Dalje, prikazan je proces patogeneze, uticaj ekoloških činilaca na nastanak bolesti, kao i prognoza bolesti biljaka. U ovom delu autor detaljno opisuje nehemijske mere suzbijanja prouzrokovača bolesti biljaka (stvaranje i gajenje otpornih i tolerantnih sorti i hibrida, upotreba zdravog semena i sadnog materijala, administrativne, biološke, agrotehničke, mehaničke i fizičke mere suzbijanja). U nastavku, detaljno su opisane hemijske mere suzbijanja biljnih bolesti uključujući načine primene pesticida, njihove formulacije, pripremu i mogućnost mešanja pesticida, pojam rezistentnosti, kao i otrovnost sredstava za zaštitu bilja.

U drugom delu knjige, koji kolokvijalno možemo nazvati „Posebni deo“, dr Milošević studiozno opisuje ekonomski najznačajnije mikoze, potom pseudomikoze, bakterioze, fitoplazmoze i viroze za pojedine grupe biljaka. Za svako pojedinačno oboljenje autor prikazuje naziv bolesti na srpskom i engleskom jeziku, rasprostranjenost i štetnost oboljenja, simptome bolesti, osnovne odlike prouzrokovača bolesti, epidemiologiju i ekologiju oboljenja i na kraju nehemijske i hemijske mere zaštite. Kako bi čitaoci lakše pratili tematiku monografije, gotovo sve opisane bolesti prate fotografije simptoma u boji visokog kvaliteta, od kojih su većina originalne, a kod onih koje nisu, naznačen je originalni izvor u vidu literature ili http linka. Kod ekonomski najznačajnijih bolesti, šematski su prikazani ciklusi razvoja što čitaocima olakšava razumevanje epidemiologije i ekologije patogena.

U knjizi je predstavljen i kompletan spisak svih registrovanih sredstava za suzbijanje prouzrokovača bolesti biljaka koji imaju dozvolu za korišćenje u našoj zemlji, uključujući nazive aktivnih materija i preparata. Osim toga, sve navedene aktivne materije tj. preparate

prati popis prouzrokovača koji se mogu suzbijati korišćenjem ovih aktivnih materija.

Iako se radi o veoma obimnom pisanom delu, poglavlja su prikazana u harmoničnom odnosu, međusobno su povezana i uspešno ukomponovana u jednu celinu. Međusobna povezanost poglavlja sa uspehom slaže prikazanu materiju u jednu celinu, što olakšava praćenje informacija tokom čitanja. Obim informacija i stil pisanja prilagođen je širokom auditorijumu i sigurno je da će ova monografija privući pažnju mnogih čitalaca profesionalno orijentisanih na proizvodnju gajenih biljaka. Nakon čitanja ovog kapitalnog dela, preporučujemo je svima koga interesuju bolesti biljaka, njihov nastanak, razvoj i suzbijanje. To mogu biti studenti osnovnih, master i doktorskih studija, stručnjaci zaštite bilja, agronomi, neposredni proizvođači, naučni radnici i svi ostali koje interesuje ova problematika.

Sigurni smo da će informacije sadržane u ovoj sveobuhvatnoj monografiji omogućiti efikasnije rešavanje problema u zaštiti bilja od fitopatogenih mikroorganizama, smanjenje gubitaka i veću ponudu zdravijih i kvalitetnijih proizvoda.